

Inserati se sprejemajo in velja
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
16 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se
sena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo
administracija in ekspedicijska na
Starem trgu št. 16.

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Bregu hišn
št. 190.

Izhaja petkrat na teden in sicer
v torek, četrtek in soboto.

Zarad praznika vnebohoda Marije
Device izide prihodnja številka „Slovenca“ v
soboto 18. t. m.

Zakaj Rusom želimo zmage?

Ko je mogočna Rusija Turkom vojsko napovedala in svoje mnogobrojne vojne čete začela pošiljati čez široko Donavo, začel je našim jezičnim nemškim liberalcem vpadati pogum. Dobro vedé, koliko da so zakrivali proti svojim slovanskim sodržavljanom, jeli so se bati, da bi po slavni zmagi ruski tudi za Slovane avstrijske ne prišli boljši časi, in da bi se jim iz ozirov na mogočnega in zmagonosnega sosedu morala dovoliti politična ravnopravnost, za katero se že toliko let zastopjejo. Odkar pa se je zvedelo, da vojna sreča Rusiji ni tako mila, kakor se je sploh pričakovalo, začel je naši nemško liberalni stranki zopet rasti pogum, in razni turški listi že zdaj, ko odločilne bitve še vendar ni bilo, ženo tako veseli krik, da se vsakemu Slovane ne hote vriva vprašanje: Kaj še le bo, če bi bila Rusija v tej vojski premagana, ter bi se pokazalo, da ne more razrušiti Turčije in da mora v tej barbarski državi ostati vse pri starem?

To vprašanje slišali smo pri raznih prilikah iz ust svojih prijateljev, in ravno to vprašanje stavljajo si tudi Slovani v drugih avstrijskih deželah, kar dovolj jasno priča, da z nami vred čutijo pomen in važnost sedanje rusko-turške vojske. Praška Politik od 11

t. m. v svojem vvodnem članku odgovarja na to vprašanje in sicer ravno tako, kakor se je tudi pri nas že pri raznih prilikah omenjalo. Če bi Rusija namena svojega, namreč osvobodjenja južnoslovanskih kristjanov na Turškem, ne dosegla in bi morala po brezuspešnem vojskovanju s Turčijo skleniti mir, bi bil to za naše nemške liberalce enak, če ne še večji dobiček, kakoršnega so imeli vsled zmage Nemcev čez deželo francosko. Naši nemški liberalci k tem zmagam niso nič pripomogli in dejansko se je te vojske vdeležila komaj kopica nemško-avstrijskih mladenčev. Naš državni kancelar Beust je tedaj celo snoval že zvezo s Francijo in nekteri dunajski listi so takrat ravno tako držali s francoskimi zuavi, kakor sedaj s turškimi bašibozuki. Komaj pa je bila vojska odločena, začeli so naši nemški liberalci slavno zmago Nemcev obračati v svoj prid. Nemška pesem „die Wacht am Rhein“ odmevala je po vseh nemških kazinah (tudi v kazini in gledišči ljubljanskem) in na dijaških komersih dunajskih razvijala se je le nemška zastava. Pa to je bila bolj igrača proti slabim političnim nasledkom. Grof Potocki bolj diplomat kakor naroden voditelj se je kipečemu nemštvu umaknil; grof Hohenwart je pač pogumno nadaljeval spravo med narodi, toda nemško-liberalna stranka, ki se je sicer tudi pod Belkredijem šopirila, bi se nikdar ne bila tako mogočno na noge postavila, če bi ji vsled nemških zmag ne bil zrastel greben! Grof Hohenwart bil je „zarad vnanje politike“ odlovljen s pristavkom, da mu cesar ostanejo

milostljivi in vdani. Tako tedaj federalistična poskušnja ni bila pobita na Dunaju ali v Pragi, ampak pri Sedanu.

Enake posledke kakor zmage nemške, bi za našo nemško-liberalno stranko imelo ponižanje Rusije. Če so jih une tako ojačile, da so se na federalistični, t. j. pravični podlagi nameravani spravi trdovratno ustavili, bi jih slabi izid rusko-turške vojske proti slovanskim narodom še bolj spodbadal. Če se je l. 1870 in 1871 federalističnim zahtevam narodov slovanskih odgovarjalo z decembersko vstavo, bi nemško-liberalni stranki to sedaj več ne zadostevalo in nemudoma bi se odpravili še tisti slabi ostanki federalistični, ki se še nahajajo. Najimenoitnejši javni listi pa so se leto in dan s turškimi nizami (vojaki) in bašibozuki tako poenačili, da bi po zmagi čez Rusijo brez dvoma tudi za nas zahtevali izvrstno turško vladanje.

Nemško-turški listi zdaj delajo še razloček med Slovani, ki so Rusom prijazni in ki so jim sovražni, ktere zadnje proti Rusom izigravajo. Toda lahko je že zdaj soditi, da bodo ta razloček takoj popopustili, če bodo Rusi slabo opravili. Potem bodo le še Nemci, ki imajo pravico do svetovne vlade, pa k hlapčevanju obsojeni Slovani, in listi, kterim se panslavizem danes studi, bodo tedaj gotovo o njegovi istinitosti pisarili ter pokrivoverilli vse Slovane. Tega pa nikakor ne podtikamo pravim rojenim Nemcem. S temi bi se dala morda na pravičnost in medsebojno spoštovanje oprta sprava doseči, jasno pa je, da bi se po omenjenem dogodku

Pobratimstvo pri Jugoslovanih.

(Česki spisal Černy, poslovenil Slavin).

Čeravno je pobratimstvo med Jugoslovani sploh v navadi, je vendar najnavadnejše med Srbi v Dalmaciji, v Črnigori, Hercegovini Bosni in Starej Srbiji. V teh deželah se višje cení pobratimstvo nego krvno prijateljstvo, ker srbski ljud pravi: „Bratje smo samo po krvi, pobratimi smo pa po Bogu“. Pobratimstvo se sklepa samo med dobrimi prijatelji, včasih se pa tudi dva največa neprijatelja v boji pobratita. Pri Srbih je pobratimstvo tako sveto, da je zmerom eden za drugega pripravljen žrtvovati premoženje in življenje.

Pobratimstvo se sklepa — če sta oba kristjana, v cerkvi pred Bogom, duhovnikom in nekoliko pričami. Oba poklekne pred altar in eden drugega vprašata: „Sprejameš li Boga in svetega Jovana?“ Odgovor: „Sprejemam“. Potem se oba poljubi v lice, rekoč: „Od danes naprej sva brata na veke“. Če pa ni mogoče skleniti pobratimstva pri cerkvenem obredu, se pa sklene po navadnem potu. Kadar pa sklepata pobratimstvo kristjan in Muhamedan, si pa slovesno obljubita: „Da hočeta

biti brata po Bogu na tem in onem svetu“, kar tudi s prisego potrdita.

Kako zvesto se drži pobratimstvo tudi z najljutejšim neprijateljem sklenjeno, nam priča naslednji obraz iz hercegovinskega življenja:

V Mostaru je živel nek poturčenec z imenom Spaho Spaić. Bil je ta grozen divjak, pred kterim ni živelo samo krščansko prebivalstvo ampak tudi turško v vednem strahu, da še celo sam paša Ali Stojčević se je tresel pred njim. Vendar je pa najbolj preganjal kristjane, jih pretepaval in plenil njihova stanovanja. Če je srečal kristjana na konji sedečega, je moral ta precej raz konja zlesti in se skriti, če ni hotel biti pretepen; če se je pa protivil, ga je tako namahal, da je dušo spustil. Oborožen je bil Spaho Spaić zmerom s handžarjem, pištolo in puško; tudi ni nikdar pozabil seboj vzeti precejšnje posodice s sliovko. Rasti je bil srednje pa silno močne, pod nosom je nosil velikanske brke. Prsi — ki so bile zelo zaraščene je imel zmerom razgoljene in tudi roke je imel do komolca gole. Konj njegov je bil tako izurjen, da je vselej zarazgetal, kadar je čutil kacega konja v obližji in s tem je dal znamenje svojemu gospodarju.

Blizu Mostara je krščanska vas Gorjanci, v kterej je živel po vsej Hercegovini znani junak Grga. Grga je bil na polovico hajduk in je živel v vednem boji s Turki. Necega dne se primeri, da je Spaić tudi Grgo na potu zasatil in ga po turški zmlatil. Grga je prisegel maščevanje, k kteremu se mu je kmalu prilika ponudila. Sosedna vas je praznovala cerkveno posvečevanje, pri kterem je hotel biti Spaić, da bi mogel zopet enkrat kristjane pretepavati in lupežiti. Grga je oblekel svoje najlepše odelo, vzel handžar, pištolo in puške, v roko pa dobro spleten korobač in šel tako na krasnem konji Spaiću naprot. Nedaleč se srečata v grmovji in Spaić vidé, da se mu Grga ne le ne umakne, ampak konja svojega proti njemu žene, zavpije z gromovitim glasom: „Pes krščanski zlezi precej raz konja! Si-li morebiti pozabil, kako sem te pred kratkem namahal?“ Pri teh besedah je prijel za korobač, zbodel konja in zapodil proti Grgi vedno kliče: „Doli, pes krščanski če ne te ubijem!“ Vendar se Grga ne le ne ustraši, ampak ustavi svojega konja in pravi: „Mili aga, prosim te, ogni se in pusti me pri miru. Pojdi, od koder si prišel!“ Ta odpoved je strašno razkačala Spaho Spaića, ker kaj tacega mu še

ne dalo več govoriti s tistimi nemškimi Avstrijanci, ki so bili pod Šmerlingom in meščanskim ministerstvom na krmilu. Pri takih okolščinah tedaj moramo Rusiji zmago želeči, ne da bi bilo treba zanj ravnati goreti. Ruske zadeve se nam ne dozdevajo vse sploh sijajne, poznamo napake, za katerimi ta slovanska država boleha in si včasih mislimo, da bi bilo za slovansko pleme bolji, če bi imeli kakor Romani in Germani nekaj svobodnih in krepkih držav. Pa naj že bo kakor hoče, nad tem se nihče ne more motiti, kako hude posledke da bi slabi izid ruski imel za Slovane avstrijske, nobenega naroda ne izvzemši. In glede teh ne samo jako političnih ampak tudi praktičnih pomislov morale bi potihniti vse tudi opravičene pritožbe, ki jih kje zoper Rusijo imajo.

Z bojišča

do danes, ko to pišemo, ni došlo nikakoršnih novih poročil, in dasi nekateri časniki dan za dnem poročajo, da se pričakuje odločilna bitva, se je vendar tako dolgo ni nadejati, dokler na bojišče ne dojdejo krdela, ki dosednji vojni hitijo na pomoč. Podonavska armada, ruska, kakor se poroča iz Petrograda, se bode pomnožila za 270.000 mož, in železnice imajo povelje biti pripravljene, da bodo kaj naj bolj hitro bodo mogle prepeljale vojna krdela. Glavni stan velikega kneza Nikolaja je v Derževskih, pa se bode neki zopet preselil v Sisto, v Trnovem pa, ki se vtrjuje, ostane knez Čerkaskij kot načelnik civilne uprave. Nekateri listi so poročali o novem napadu ruske na Plevno 9. t. m., ki je bil pa od Turkov zopet odbit, toda v Petrogradu o tej reči nič ne vedo. V Carigradu naznanja Sulejman paša 10. t. m., da je oddelek njegove vojne, ki je odšel iz Hainbugaza proti soteski balkanski, da pozve, kje da ruske čete stoje, med potjo naletel na 50 kozakov in Bulgarov, ki so se zagledavši Turke spustili v beg. 6 Bulgarov bilo jo ubitih, 4 pa vjeti, ki so rekli, da se Rusi umikajo nazaj proti Trnovemu.

Iz Azije se poroča, da se Tergukasova vojna zbira pri Jagdiru. 5. t. m. so jo bili prijeli Turki pri Čingilskem klancu (ki pelje čez Araratsko gorovje), in so prišli čez rusko

mejo v vasi Ivro in Kundšaho, ter so hoteli vzeti tudi vas Kalfule pri Jagdiru, pa so bili od ruskih dragoncev nazaj zapodeni. Rusom so bili ubiti 4 častniki, ranjenih pa je bilo 13 vojakov in 2 častnika. Turki, ki so pustili 20 mrličev na bojišču, se zbirajo pri Alikočaku. Glavna vojna ruska stoji pri Pargetu in Kurukdari ter je obrnjena proti jugu opiraje se z levim krilom na trdnjavo Aleksandropol. Vojna Muktar paševa pa se vtrjuje med Visinkevom in Kerhanom ter se obrnjena proti severu z levim krilom opira na trdnjavo Kars. Obe vojni ste jako dobro razpostavljeni in odločilnega boja toliko časa ne bo, dokler ne dojde zadostne pomoči, ali ne začne enemu ali drugemu primanjkovati živeža. Derviš paša je iz Batuma odjadral proti severu, najbrže proti Potiu.

Grke skuša patriarh po vsej sili pregovoriti, da bi ne pričeli vojske s Turki, vendar vse kaže, da bo njegovo prizadevanje zastonj. Nekaj vojakov je že odšlo na mejo, kjer so bili od naroda navdušeno sprejeti, in bodo pri Lamii pred kraljem difilirali, in tudi del reserve se ima vsaki čas sklicati. Za poveljništvo pridobila sta se dva pruska generala.

Politični pregled.

V Ljubljani, 13. avgusta.

Avstrijske dežele.

Cesarjevič Rudolf bil je od nemškega cesarja pred odhodom iz Išla imenovan za lastnika nekega pruskega ulanskega polka. Kakor „Germania“ poroča, ga je cesar tudi povabil, da naj ga drugo leto obiše v Berlinu, katero vabilo je cesarjevič boje tudi sprejel.

Dunajski listi so te dni obravnavali vprašanje, kedo da postane namestnik v Lincu. Imenovali so so razne osebe, kakor knez Metternich, Erb itd. Naj temu dostavimo še kombinacijo, ki je že pred nekim časom, ko se še ni vedelo, da bode namestništvo linško izpraznjeno, šla po Ljubljani in se sedaj zopet ponavlja. Po tej govorici ima Widmann iti v Linc kakor nekdanj Konrad za namestnika; njegov naslednik v Ljubljani postane vitez Kaltenegger, deželni glavar pa — Vesteneck. Toda vsa ta sestava se nam zdi le „pium desiderium“ — pobožna želja — g. Vestenecka,

ni nikdar povedal noben „proklet krščanski pes“. Zatega del je planil kakor razsrden lev na Grgo, da bi ga usmrtil. Ta skoči hitro raz konja, stopi za drevo prime za puško, jo nameri proti Spaiću in zakriči: „Aga, brž raz konja, sicer te ustrelim kakor divjo zver, kar si tudi!“ Turci, ki je na prvo mislil, da je Hercegovinec iz strahu pred njim stopil za drevo, sedaj pa, da se norčuje, ker se mu še ni nikdar primerilo, da bi si upala bedna raja kaj takega storiti Osmanu, zavpije: „Kaj češ kristjan?“ A Grga ne sliši Turčinovega vprašanja ter reče: „Še enkrat ti velim iti raz konja, če ne, je po tebi“. Ko vidi aga, da se junak ne norčuje ampak napenja petelina na puški, zleze raz konja. Sedaj mu pa veli Grga zopet na konja sesti in ponavlja to svoje povelje desetkrat. Konečno se Spaić vtrudi in reče: „Bodi mi po bogu brat na tem in onem svetu, ali me pa spusti ali pa ubij!“ Hercegovinec dobro vede, kako veliko korist bi imelo tako pobratimstvo za celo okolico, odgovori: „Jaz častim Boga kakor ti in soglasim s teboj, ali priseži mi, da ne boš nič več kristjanov preganjal!“ Aga Spaha Spaić obljubi in priseže in potem se sklene pobratimstvo. Turčin se vrne domov, Grga pa k svojim prijateljem, katerim pa celi ta dogodek zamoči.

Ob letu gre Grga na trg v Mostar ali nekako bojazljivo, ker misli si, da Turčin ne bo držal obljube, marveč se bo nad njim zmaščeval. Ko se po mestu razgleduje, ga prime nekdo od zadaj za ramo rekoč: „Bog te pozdravi, pobratime!“

Junaki Hercegovinec se naglo obrne in vidi pred seboj ago Spaića, oboroženega do brade. „Aga!“ pravi „Bog ti daj srečo!“ To pa Turčinu ni bilo všeč, zato reče: „Zakaj mi praviš aga? Pusti te neumnosti, vsaj si moj pobratim!“ Ko to zelo prijazno izgovori, ga prime prijateljski za roko, pelje v svojo hišo, kjer sta se gostila več dni; pri odhodu ga bogato obdaruje in ga spremi sam in njegovi prijatelji daleč od Mostara. Ko se vrne Grga domov, mu noče tega nobeden verjeti, dokler ne pokaže darov, ktere mu je Spaić podaril.

Od tega časa sta živela Spaić in Grga kakor dva brata in Turčin je držal besedo: kristjanom ni stavil več zaprek.

V kakšnej veljavi je pa pobratimstvo pri Črnogorcih, so pokazali ti junaci zopet tudi v poslednjih bojih, kjer se je n. pr. v bitvi pri Fundi vrgel Črnogorec Sava Račić za svojim pobratimom v najgoščejo turško vrsto, da bi ga osvobodil, pa je revež sam poginil.

zlasti ker neko vradno pojasnilo pravi, da se bo o gornje-avstrijskem namestniku še le konečno določilo, kadar se ministri povrnejo na Dunaj, ki sedaj večidel bivajo na odpustu.

V gališkem deželnem zboru je poslanec Hausner stavil predlog, da naj se deželni red premeni in število poslancev mest od 23 pomnoži na 36. Predlog se bode obravnaval pa opravičnem redu. — V Levovu so preiskavali stanovanja nekaterih meščanov in jih potem tudi nekaj zaprli. Poljski časniki pišejo, da je policija na sled prišla nekemu nabornemu odseku, ki je hujskal k vojski zoper Rusijo. V rusinskih krogih pa govoré, da so na sled prišli celo neki zaroti. Razburjenost je velika in c. namestnik je mestni godbi zaukazal, da pri neki večerni veselici ni smela demonstrativno ponavljati poljskih narodnih pesem.

Vnanje države.

Italijanska vlada v tesinskem kantonu na Švicarskem nakupuje veliko konj.

Pruski katoličani hočejo boje deželnemu sboru od vseh krajev poslati prošnje, da se majniške (cerkvene) postave odpravijo. Toda te prošnje bodo težko imele kaj vspeha, če se pomisli, kako da se zborova večina vklanja Bismarku, ki je rekel, da nikdar ne pojde v Kanoso, to je, da se noče spraviti s cerkvijo.

Na Bavarskem, kjer so imeli dozdaj jako majhne davke, že čutijo blaženo zvezo z Nemčijo. Ne le da so že potrosili denarje, ki so jih bili dobili od vojne odškodnine francoske, morali bodo v prihodnjem deželnem zboru, ki se prične meseca oktobra, še povikšati neposredne davke, ker za vojaštvo, prestrojeno po pruskem kopitu, potrebujejo čedalje več stroškov.

Izvirni dopisi.

Iz Gorice, 9. avgusta. Vem, da naša „Soča“ pri Vas ni posebno razširjen list, vendar so morda nekateri brali v zadnjem njenem listu sestavek z naslovom „cerkveno petje“, ki hoče veljati kot kritika. Kdor je ta spis bral, gotovo si je mislil, da maša 22. julija v cerkvi sv. Ignacija peta, morala je biti pravi monstrum. Kritikus se je podpisal „Flegma“, če bi bil pa zadnji črki spremenil v el, bi bil že podpis značil zapopadek spisa. Sicer pa gosposdiča dobro poznamo, kot podagogu osebna kritika slabo pristaja.

O čem se vse to suče, naj na kratko povem. Gg. bogoslovci so s pomočjo nekaterih frančiškanov in rejencev malega semenišča 22. julija v mestni farni cerkvi sv. Ignacija peli Witt-ovo mašo „Exultet“, začetek maše koral, tako tudi responsorije, graduale od Hahnische, offertorij Oberhoffer-jev in Communio od Manzer-a. Razume se, da za mašo se ni delalo nikakih reklam, ampak preč. g. organist in gg. pevci so edino le celebrantu na ljubo to storili. Toliko bolj se je bilo toraj čuditi, ker sta tukajšna lista „Eco“ in „Soča“ tako ročna bila s kritiko. Laški, na teatralno petje navajeni kritikus, je mislil, da je pravo zadel, ako pisari, da je tako petje premrzlo, mrtvaško, skandinavsko, da Witt-ova maša nima nobene ideje in ne enega motiva. Sočin referent pa se poslužuje bolj „olikanih“ izrazov. Organist mu je „žlobodral“ (ta izraz je gotovo za „zukunftsmusik-o“ g. referenta), pevci so klasično, njim nerazumljivo in nedosegljivo mašo lomastili, da so se ljudem lasje ježili, maha po dirigentu, organistu in celebrantu kakor besen človek, le mežnar Jakun, ki je

mehove tlačil, je našel milost pred njegovo sveto jezo.

Kakor se je že v zadnji „Danici“ poročalo in kar mnogi izmed nazočnega občinstva radi potrjujejo, pelo se je ne le precej dobro, temveč dobro, da pa petje ni bilo dovršeno in brez vsake pomanjkljivosti, to vsak rad prizna, kdor ve, da začetek je težek. Pri takem nasprotovanju, kakor se stavi v Gorici pravemu cerkvenemu petju, je tako početje vse hvale vredno.

Vse se ne sme po enem kopitu meriti. Lansko leto sem slišal 24. avgusta v Gorici peti Oberhoffer-jevo mašo od pevcev, katerim je famozni Sočni referent pevovodjeval namestnik in je pri maši orglal. Čez nekoliko dni potem sem slišal v Gradcu cecilijanske pevce iz Regensburga in letos 14. junija ljubljanske cecilijance. — Če primerjam rezultat, treba je naravnost reči, da se morajo referentovi pevci, akoravno sub tanto magistro — skriti. Pevcem s tem nočem nič očitati, storijo, kar morejo. Pevci pa, ki so 22. julija peli, so samouki, začeli so ledino cerkvenega petja orati, in ako se nepristransko sodi, storili so že lep napredek. Dokaz temu koncert 3. junija in maše v bogoslovski kapeli. Od tega se ve, „Soča“ ni nič poročala. Gotovo si gg. bogoslovci tudi v prihodnje ne bodo dali poguma vzeti, naj manj, ako Vi gospodič s tako kritiko svet begate.

Sploh pa moram reči, da soditi, ako so pevci duh skladateljev zadeli, zamore nepristransko skladatelj sam, vsi drugi, toraj tudi Vi, izrazijo le osebno mnenje, Vaše osebno mnenje pa nam ni avtoriteta. Ne morem tudi misliti, da Vas je osebna zavist silila do take kritike, katero celo Vaši osebni prijatelji obsojajo. Pa gospod! tudi pred lastnim pragom imate kaj pometati. Vem, da še niste pozabili, da ste pred nekaterimi tedni pri koncertu z ustopnino sodelovali, ali da se Vašega izraza poslužim „žlobodrali“ na glasoviru. Ali veste še, da ste eno pesem trikrat začeli, pa še do srede ne izpeljali? Vendar Vam tega nihče ni očitil, Vi, se razume, sami sebi tudi ne.

Vam nasproti ne bom zagovarjal prečast. gosp. organista, poznamo ga na Goriškem kot mojstra in tudi Vi ga lahko poznate, vendar rečem, da je večji umetnik tisti, ki si upa „iz glave“ dobro preludirati, kakor tisti, ki štir ali več taktov pred pesmijo, in ravno tako po pesmi pogreje, ali pa kak „postludium“, katerega ima tiskanega pred seboj, igra.

Da ste pevce in posebno dirigenta tako strastno napadli kamnje obrekovanja lučaje izza plota izmišljenega imena, Vam gotovo ni v čast.

Meni podtikujete namene, katerih nimam, pa tudi, ko bi jih imel, ne bilo bi treba sramovati se jih, kajti ko bi se kedaj podružnica ali sestra ljubljanskega cecilijanskega društva v Gorici ustanovila, verujte mi, da sem jaz med prvimi, in bom skušal tudi druge pridobiti. Da sem pa za to petje toliko vnet, zahvaliti se moram možem, ktere sem deloma osebao spoznal, deloma pa njih spise bralši, jih občudoval. Može kaker Witt, Fr. Koenen, Adolf Kaim, Fr. Ks. Haberl človeka prepričajo in navdušijo, zato bom pa tudi vselej na to delal — vem sicer, da so moje moči slabe — da se na Goriškem vpelje pravo cerkveno petje in se ne bojim nikakega sumničenja, ker ho-dim pošteno, ravno pot.

Kaj ste dosegli z Vašim spisom, učila bo prihodnost.

Fr. V.

Domače novice.

V Ljubljani 14. avgusta.

(Cesarjev rojstni dan) se bode v soboto obhajal v stolnici s slovesno sv. mašo. Deželni predsednik je pri tej priliki za revne daroval 200 gld.

(V mašnika posvečen) je bil včeraj v kapeli na Goričanah č. g. Janez Šlakar, ki zaradi vojaštva ni mogel biti ordiniran ob enem s tovarši svojimi, dokler ni došlo višje dovoljenje vojaške gosposke.

(400letnica v Ložu) se je slovesno vršila, okoli 2000 ljudi jo je obhajalo. Ljubljanske in druge goste, med katerimi je bil tudi „Sokol“ z lepim številom udov v društveni obleki in z zastavo, dalje čitalnično pevsko društvo in deputacija bizaviške čitalnice z zastavama, je čakalo na kolodvoru kakih 40 voz, na katerih so se peljali v Lož. Mestice je bilo v praznični obleki lepo okinčano, sprejem sijajen. Posebno odlikoval se je s prijaznostjo knez Schönburg, ki je prišlim odprl vse prostore grada in jih obilno pogostil. Vse se je vršilo v najlepšem redu, godba, petje, veselice, le pri obedu je politični komisar odtegnil dr. Vošnjaku besedo, ko je izgovoril besedo „Rusi“. Vendar to ni motilo občne dobre volje in zabave, ki je trajala tako dolgo, da so se tuji odpeljali na kolodvor. Med občinstvom je bila vsa inteligencija kraja in okolice, pa tudi dosti kmetijskega ljudstva. Natančnejši popis prihodnjič.

(Pred porotno sodnijo) je 10. in 11. t. m. stal bivši okrajni sodnik idrijski, Janez Vencovski, ki si je pri raznih prilikah prilastil leških vradno mu izročeni denarjev. Vencovski je 68 let star, oženjen in oče 6 otrok, katerih 4 še niso preskrbljeni. Služil je že od l. 1836 v raznih krajih, kakor v Bistrici, Ribnici, Ljubljani in od l. 1871 v Idriji. Pomanjkanje denarjev, ne hudobna volja, pravi, ga je pripravi, da je segel po tujih denarjih. Otroci so mu prizadevali veliko stroškov, jemal je denarje na posodo, pa je bil od oderuhov osleparjen. Iz pisem je razvidno, da je plačal 8000 gld. dolgov. Zatoženec je skesano spoznal, da si je tujih denarjev prilastil 5509 gld. 73 kr. in se ja britko zjokal, kadar se je spominjal svojih otrok, kar je hudo pretreslo sodniškega predsednika Gerčarja in vse nazoče poslušalce. Porotniki so ga krivega spoznali in sodnija ga je obsodila na 4 leta težke s postom poostrene ječe. Poškodovanci zahtevajo povračila od vlade.

(Sin grofa Antona Auersperga Anastazija Grina) bil je 11. t. m. na Goričanah od mil. kneza in škofa dr. Pogačarja birman. Boter mu je bil baron Apfaltrern, ki je boje tudi njegov jerob.

(Pogorela) je v nedeljo o poludne mežnarija v Bizaviku. Zažgali so jo po neprevidnosti fantje, ki so blizo hiše s slamo krite streljali. Mežnarica jih je neki opominjala, da naj pri hiši ne streljajo, ker utegnejo zanetiti ogenj, pa je niso poslušali. Mežnarju, ki je mizar in prav marljiv delavec, zgorelo je vse orodje.

(Naš rojak Simon Ogrin) z Vrhnik, slikarski učenec v Benetkah, narisal je s krido umor Galleazza Viscontia tako izvrstno, da mu je komisija pripoznala prvo darilo. Fotografija te podobe viditi je v štacuni g. Karingerja na velikem trgu.

(Poštne nakaznice) se bodo neki tako vravnale, da se bo zamoglo še več denarjev po njih pošiljati kakor doslej. Poštam, kjer nimajo zadosti denarjev za izplačevanje, bodo potrebni denar posojevale davkarije.

(G. Nelli) se je za 3 leta engajiral na gledišču della Scala v Milanu.

Razne reči.

— Konfiscirana sta bila v petek „Slov. Narod“ v Ljubljani, v soboto pa „Edinost“ v Trstu menda zaradi vvodnega članka „Avstrija, zakaj v suši nisi zidala jezu?“

— Šolsko. Izvješče o c. kr. velikoj gimnaziji v Zagrebu konec šolskega leta 1877 ima v sebi 1. Osnutak in razvitak „Matice ilirske“ do godine 1874, in 2. Šolske vesti od ravnatelja. Iz virov Matičnih je sestavil prvi spis prof. M. Divkovič, in jasno se kaže v njem, kdaj in kako so se vzbujevali in združevati jeli hrvaški rodoljubi na književnem polju, kako je po zgledu Matice česke, srbske itd. nastala Matica ilirska, ktere knjige in časopise spravila na svetlo in v katerih težavah, kateri domoljubi so jo podpirali. Med poslednjimi se imenujejo tudi Slovenci na pr. Mat. Majar, Stanko Vraz, Sloven. društvo v Ljubljani, kaže se dalje, v kateri zvezi je bila z akademijo jugoslovansko, in kako se je l. 1874 prekrstila v Matico hrvatsko z odmenom delovati vprihodnje bolj za srednji stan in njegove potrebe, dokler za prosto ljudstvo deluje po naši Mohorjevi družbi ustanovljeno sv. Jerolimsko društvo, za učenjake in strokovnjake pa jugoslovanska akademija znanosti in umetnosti. Predsednik je hrvatski Matici zdaj slavni Ivan Kukuljevič Sakcinski, posebnim književno-umetniškim pa gospodarskim zborom tajnik je M. Divkovič, blagajnik A. Zoričič.

Iz šolskih poročil bodi povedano, da na gimnaziji v Zagrebu med 21 učitelji deluje pet kranjskih Slovencev: ravnatelj g. Fr. Bradaška, prof. S. Žepić, M. Valjavec, Fr. Marn in dr. Fr. Celestin. Dijakov šteje gimnazija, ktera raste naglo, vzlasti kar je pričelo se vseučilišče v Zagrebu, na koncu šolskega leta 546, mimo prejšnjega 24 več. K službi božji so hodili gimnazijalci po letu vsaki dan, po zimi le ob nedeljah in praznikih; po petkrat k prejemi sv. zakramentov in veliki teden so po tri dni obhajali duhovne vaje.

Izvješče o kr. velikej gimnaziji u Požegi l. 1877 pa ima naprej čvrst spis: O Horacu in njegovih satirah, napisal M. Vidmar; potlej pa razun navadnih poročil obširno opisovanje, kako se je gimnazija iz stare dosedanje svoje hiše preselila v novo poslopje, ktero se v podobi kaže izvestju na čelu. Med 14 učitelji so tudi Slovenci, na pr. prof. J. Steklasa, J. Komlanec, in ravnatelj sam g. Ant. Mazek. Učencev bilo je konec šolskega leta 155, mimo lani 7 več. K službi božji in k sv. zakramentom so hodili kakor v Zagrebu s tem razločkom, da so se v Požegi vdeleževali tudi vseh ondi običnih jobjhodov cerkvenih, papeževe 50letne slavnosti, da so dvakrat bili posebej pri počesčevanju sv. R. Telesa itd. Kakor ondi nahaja se tudi tukaj posebno društvo v podporo siromašnih učencev. Popis na koncu kaže učence v abecednem redu, v Zagrebu brez pristavljenega rojstnega kraja; odličniki so tiskani odločno, in z zvezdico naznanjeni, kateri so dobili šolske darove. Iz tega se vidi, da se marsikaj dobrega nahaja po hrvaških srednjih šolah, česar pogrešajo po slovenskih Slovenci.

— Zaradi „Soče“ in „Edinosti“ bodo imeli povabljeni, kakor poroča „Ed.“ v sredo 15. t. m. ob 11 uri dopoldne v tržaški čitalnici zaseben pogovor, kako bi bilo mogoče zediniti oba časnika v en sam.

— Dva Slovence sta bila v Innsbrucku na Tirolskem v mašnika posvečena, namreč P. Vuk iz reda usmiljenih bratov v Gradcu, in jezuit P. Slavič. Slednji je doma od sv. Križa na murskem polju in je svoje dni bil najizverstniši dijak mariborske gimnazije.

Poslanica.

Blagorodnemu gospodu
dr. Janezu Bleiweisu
v znamenje spoštovanja.

Rod, ki veljâkov svojih ne čestí,
Ni vreden, da se kateri mu rodí.

V dnévih se naših rodé po redko značajni možâki,
Klanja se podlosti svét, tèle mu zlato je bóg.
Kamor se človek ozrè, razburjenost vidi po zèmlji,
Z rodóm bojuje se ród, bratu sovražnik je brat.
Kdaj nam vmiri se razpor, da zvesta ljubezen objame,
Kar jih pod solncem žíví, brate različnih rodóv?
Pesniške sanje zlaté, brezumnost modrak vas nazivlje,
V pevskem je srci vaš dóm, tamkaj zaspíte na vek.
Kar povestnice list poroča o dušnih junacih,
Ród preslabótni sedaj pravljico zove smijóč.
Žízen, veselje samo je geslo človeštvu in redko,
Redko nam mati rodí še poštenjaka na svet.
Vendar obupati ni prijatelju ljudstva, omike,
V dnéh i denâšnjih žíví blagih obilo še móž.
Dušnih junakov dovolj še dela človeštvu na srečo,
Vzor so mladósti svetál, svojem veselje, ponos.
Majhen Slovenov je ród, a skrivati ní se mu treba
Nigdar, če vpraša kedó: kaži mi svoje móžé!
Hren, Turjaški pa Valvazor, Dalmatin, Talničar blagi,
Bóhorič, Vega, Pohlín, Linhart in Kumerdej, Cojs,
Slavni Kopitar, Vodnik, škof Ravníkar, Čop in Metelko,
Miklošič, Toman, Vesél, Janežič in Trstenjâk,
Mojster Prešíren, izgled vsem pevcem slovenskim do danes,
Nam so častiti móžé in pijonirji duhá.
Broj domorodcev prelép, če tudi navédel površno
Jedva móžé sem pri nas, katerim smo hvale dolžni,
A mej njimi, ki zdaj še ród jih slovenski posebno
V číslu imá, in sedaj delajo mu na korist,
Jedno blesti se imé, čestito in daleč poznano,
Bleiweis Janez je móž, kterega v misli imám.
Kakor ponosen stoji mej drevjem, grmovjem pritličnim
V šumi hrast, dvigajoč vrh zmagovito v nebó,
Peša da silnih oblast viharjev nad njega trdnostjo:
Takov si Ti, rodoljub, takov je Tebi značaj!
Davno pozabljeni vže sovražniki mnogi so Tvoji,
Ti še kreposten stojiš, verno posluša Te ród.
Nigdar omájala ní v bodočnost Slovenov milejšo
Nadeje Tebi zavist, hipa sovražnost nigdár.
Miren kot marmorjev kip, stoječ na trdni podlagi
Svojih izkušenj, močij, svoje značajnosti, vdán
Ródu iz vsega srca, gledaš usodi v obličje,
Dobro vedóč, da Slovén brezi krvavih vojská
Svoje dobode nazaj pravice natvorne in svéte,
Kterih pogreša od dnij davno minolih težkó.
Tebi je upanje to za rane globoke zdravilo,
Ktere izkopal v srcé Tvoje sovražnik je naš.
Róko na prsih držeč dolžnosti zvestó izpolnjuješ,
Vsi Te vrstniki česté, ljubljeni, blagi rojak!
Vnukom ostaneš Ti vzor, kakó je ljubiti domovje,
Tvojih dejanij on sad bode užival vesel.
Bog Te ohrani še let nebrojno v telesni kreposti,
Kakor Ti čvrste, mlade vedno so dušne močí.
Tako hrani željo z menoj pravičnih Slovenov
Množica, ktera imá v prsih počteno srcé.

Jos. Cimperman.

Žitne cene preteklega tedna.

Za tiste, katerim nova mera in vaga še ni gladka, pristavili smo, koliko bi reči veljale po stari meri. 1 hektoliter znaša $3\frac{26}{100}$ mernikov.

Reči		V Ljubljani		V Novem mestu		V Kranju		V Mariboru		V Ptuj		V Ormužu		V Trstu		V Celovcu		V Zagrebu	
		gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.
Pšenice	(hektoliter)	9	45	8	70	9	75	8	70	7	50	8	80	—	—	8	85	9	—
	(mernik)	2	90	2	53	3	—	2	65	2	—	2	56	—	—	2	71	2	61
Raži	(hektoliter)	6	—	6	90	7	15	6	20	5	80	6	80	—	—	6	38	8	—
	(mernik)	1	85	2	12	2	18	1	90	1	63	2	9	—	—	2	32	2	45
Ječmena	(hektoliter)	4	60	5	50	4	86	5	10	4	50	5	40	—	—	6	48	3	80
	(mernik)	1	40	1	54	1	48	1	57	1	37	1	66	—	—	2	28	1	16
Ajde	(hektoliter)	7	81	8	50	7	80	6	40	6	50	4	88	—	—	8	34	6	50
	(mernik)	2	40	2	60	2	33	1	97	2	—	1	50	—	—	2	56	2	—
Prosa	(hektoliter)	6	50	5	80	6	50	5	70	6	50	7	80	—	—	4	46	6	50
	(mernik)	2	—	1	78	2	—	1	75	2	—	2	40	—	—	1	36	2	—
Tarašice	(hektoliter)	6	50	7	20	5	52	6	20	6	—	5	—	—	—	6	62	6	10
	(mernik)	2	10	2	20	1	70	1	91	1	85	1	95	—	—	2	40	1	88
Ovsa	(hektoliter)	3	10	3	90	4	22	3	50	3	40	3	55	—	—	3	38	4	—
	(mernik)	—	95	1	19	1	29	1	7	1	4	1	8	—	—	1	3	1	22

Umrli so:

Od 7. do 12. avgusta: Janez Bankovič, vrtar 36 l., in Jožef Petrovič, gostac 75 l., oba za srčno napako. Marija Pere, hišn. ž. 54 l., za mrtuom. Leopold Schmidtmajer, sodar 49 l., za rakom v želodecu. Simon Jurman, del. 38 l., za gnojenjem prs. Ludvik Avanzo, zlatar 58 l., za jetiko. Maks Jany, mežnar. o. 1 l., za vtriplj. možganov. Terezija Šubert, jetn. v. 70 l., za stianj. drobavjem. Alojzija Lavriha, čevlj. o. 2 m., za božjastjo. Adolf Jurman, sod. ofic. o. 16 m., za vodeno glavo. Antonija Svetlin, los. o. 7 m., za sušico. Maria Rink, dekla 36 l., za razsed. krvijo. Marija Krek, gostinja 61 l., za vtriplj. pljuč. Ana Polak, kupč. o. 1 l., za pljučnico.

Eksekutivne dražbe.

14. avgusta: 3. Čučnik iz Ostroga, 3. Jerle iz Brezovice, 3. Zupančič iz Ceroveca, 3. Krajnc s Hriba, 1. Bobnovi imetje 3. Avsec iz Velkega Ceroveca, 3. Zupančič iz Podlipa, 3. Hrastar iz Velkega kala, vsi v Novem mestu. 2. Ropret iz Velesovega, Auman iz Zgornjega Brnika, oba v Kranji. 1. Škrl iz Kosez, 1. Bile iz Bistrice, oba v Bistrici. 2. Slobodnik iz Bojane vasi, 3. Težak iz Gorenje Lokvice, oba v Metliki. 1. Petrovič iz Zabočeva, 3. Mave iz Preserja, Debevc iz Brezovice, vsi na Vrhuiki. 3. Dolenc iz Postojne, 3. Ogrizek iz Stare vasi, Rebec iz Radohove vasi, vsi v Postojni. 3. Premru iz Vrhpolja v Vipavi. 3. Čotič iz Gorenje vasi, v Trebnjem. 1. Krašovic iz Kozarš, 1. Frank iz Loža, 1. Šumroda z Vrha, 1. Gerl z Jezera, 3. Lipove iz Babnega polja, 3. Sterle iz Knežnje njive, vsi v Ložu.

16. avgusta: 3. Pužel s Podgore, 1. Kren iz Zagorice, oba v Lašicah. 3. Bučar iz Čermošnic, 3. Luser iz Gabrija, 3. Pangre iz Toplice. 3. Zupančič in Sterbenc iz Dolenjega subega dola, vsi v Novem mestu. 3. Bradač, 1. Babaik iz Velike loke, 1. Berlan iz Plešivce. 1. Markovič iz Studenca, vsi v Zatični. 2. Jagodic iz Olševka in 1. Stare iz Treboj, oba v Kranji. 2. Rupar iz Savinjske in Preboj v Mokronogu. 2. König iz Kleča, v Kočevji.

Loterijske številke 11. avgusta.

V Trstu: 12, 26, 58, 28, 85.
V Lincu: 88, 64, 35, 78, 25.

Telegrafične denarne cene 13. avgusta.

Papirna renta 63.20 — Srebrna renta 66.80 — Zlata renta 74.95. — 1860letno državno posojilo 114.50 Bankinske akcije 818 — Kreditne akcije 155.10 — London 124.20 — Srebr. 106.90. — Ces. kr. cekini 5.78 — 20-frankov 9.76.

Slomšekove pesmi

se še vedno dobivajo: v Celji pri F. Geigerju, v Celovcu v tiskarni družbe sv. Mohorja, v Gorici pri Wokulotu, v Ljubljani pri J. Lerherju, v Mariboru pri Ed. Frlicu, v Ptuj pri W. Blankeju, v Trstu pri Colombo Coen-u, trdovézane po 1 gl., broš. po 90 kr.; pri gosp. izdajatelju Mih. Lendovšek-u v Ptuj (Pettau) pa vezane po 80 kr., broš. po 70 kr.

P. n. čast. duhovščina in slavna šolska vodstva se še posebno opozorujejo, da je ta knjiga za darila pridnim šolarjem kaj pripravna! (1)

Služba (2)

organista in mežnarja

v Černečah na spodnjem Koroškem, in sicer za farno in za podružno božjepotno cerkev sv. Križa je izpraznjena. Prosilci, ki so v organji izurjeni, naj vsaj do **1. novembra t. l.** svoje prošnje pošljejo cerkvenemu predstojništvu sv. Andreja v Černečah (Tschernberg P. Unterdrauburg) na Koroškem.